

135806

ADVIES

In het geschil tussen:

[verzoeker], wonend in [woonplaats], verzoeker
gemachtigde: de heer mr. J. van Sintemaartensdijk

en

[schoolbestuur], gevestigd in [vestigingsplaats], bevoegd gezag van [school], verweerster
gemachtigde: de heer mr. P.J.M. Dijkmans

1. KERN VAN HET ADVIES

Geschil over voorgenomen verwijdering. Het verzoek is ongegrond. Vanwege herhaaldelijke betrokkenheid bij incidenten, grensoverschrijdend gedrag en het uitblijven van blijvend leereffect ondanks langdurige begeleiding en ondersteuning heeft de school in redelijkheid het voornemen tot verwijdering van [leerling] kunnen uitspreken. Daarbij mocht de school betrekken dat haar mogelijkheden waren uitgeput.

2. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 30 juli 2026 heeft verzoeker aan de Commissie een geschil voorgelegd over het voornemen van verweerster van 6 juli 2026 om [leerling] te verwijderen van [school].

Verweerster heeft op 3 september 2026 een verweerschrift ingediend. Het [samenwerkingsverband] heeft op 10 september 2026 een schriftelijke reactie ingediend. Deze schriftelijke reactie is aan het digitale dossier toegevoegd en derhalve bij partijen bekend.

De hoorzitting vond plaats op 17 september 2026 in Utrecht.

Verzoeker was aanwezig op de zitting, daartoe bijgestaan door de gemachtigde.

Namens verweerster waren aanwezig ter zitting [teamleider onderbouw], en [directeur], daartoe bijgestaan door de gemachtigde.

[samenwerkingsverband] was niet aanwezig.

De Commissie heeft op 18 september 2026 het dictum (oordeel zonder motivering) aan partijen medegedeeld.

3. DE FEITEN

1. Verzoeker is de vader van [leerling]. [leerling] is in het schooljaar 2024-2025 gestart op de school in havo 1. In het schooljaar 2025-2026 volgt [leerling] onderwijs in mavo 2.
2. Kort na de start op school meldde de school aan ouders dat [leerling] meerdere keren uit de klas was gestuurd, het schoolplein zonder toestemming had verlaten en bij verschillende incidenten betrokken was.
3. Op 13 april 2026 vond een gesprek op school plaats over de ondersteuning van [leerling], in aanwezigheid van beide ouders, de leerjaarcoördinator, de ondersteuningscoördinator en de teamleider onderbouw. Daarin gaf de school aan handelingsverlegen te zijn en heeft deze een OPDC-traject (een traject bij het Orthopedagogisch Didactisch Centrum) als mogelijke oplossing genoemd.
4. Op 14 april 2026 ontving verzoeker per e-mail het gespreksverslag van 13 april 2026.
5. Op 12 mei 2026 legde de school een zero tolerance-maatregel op. Daarbij werd vastgelegd dat [leerling] bij nieuwe overtredingen naar huis kon worden gestuurd en dat verwijdering na drie incidenten mogelijk was.
6. Op 2 juni 2026 ontstond een fysiek geweldsincident tussen [leerling] en een medeleerling. De school schorste [leerling] vervolgens bij brief van dezelfde datum met ingang van 3 juni 2026 voor één dag en merkte dit aan als de tweede overtreding.
7. Op 5 juni 2026 liet de school aan ouders weten dat in dossiers van medeleerlingen verslagen waren opgenomen waaruit zou blijken dat zij zich in relatie tot [leerling] onveilig voelden, maar dat die stukken wegens privacy niet werden gedeeld. Verzoeker heeft vervolgens om een schriftelijke toelichting gevraagd op de zero-tolerance-maatregel, de vastlegging daarvan, de communicatie daarover, de aangemerkte overtredingen en de wijze waarop de context van incidenten, waaronder eventuele provocatie, was meegewogen.
8. Op 23 juni 2026 vond een gesprek met [leerling] en zijn ouders plaats naar aanleiding van een derde overtreding binnen de zero-tolerance-maatregel, namelijk het meenemen van een fatbiketasje van een medeleerling. De school heeft toen met [leerling] en zijn ouders gesproken over de situatie, de ondersteuning en de vervolgstappen. Afgesproken werd dat [leerling] in de tussentijd geen onderwijs op school kon volgen, maar op afspraak schoolwerk kon ophalen en onder toezicht in een aparte ruimte toetsen kon maken. Verzoeker vroeg diezelfde dag per e-mail om een schriftelijke bevestiging van de maatregel, de grondslag, de duur en de invulling van het onderwijs voor [leerling].
9. Op 6 juli 2026 maakte de school per brief het voornemen tot verwijdering van [leerling] aan ouders en [leerling] bekend.

4. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Verzoeker

De voorgenomen verwijdering is onterecht, onvoldoende zorgvuldig voorbereid en voldoet niet aan de wettelijke vereisten.

De school heeft onvoldoende inzichtelijk gemaakt waarom verwijdering noodzakelijk is. De motivering blijft te algemeen en verwijst wel naar langdurige zorgen, terugkerende incidenten, onvoldoende gedragsontwikkeling en het niet langer kunnen voorzien in de ondersteuningsbehoefte van [leerling], maar maakt niet concreet welke gebeurtenissen doorslaggevend zijn geweest, hoe die zijn beoordeeld en waarom juist die omstandigheden tot verwijdering moeten leiden. Verder is de gestelde onveiligheid voor medeleerlingen onvoldoende onderbouwd. De school verwijst naar gespreksverslagen van medeleerlingen, maar heeft die niet verstrekt. Het is voor verzoeker daarom onmogelijk om de inhoud van deze verslagen te controleren of zich hiertegen te verweren. Van de school had mogen worden verwacht dat zij zou onderzoeken of de verslagen in geanonimiseerde vorm gedeeld konden worden. Ook is onvoldoende aangetoond dat de school niet langer in de extra ondersteuningsbehoefte van [leerling] kan voorzien. Al vroeg was duidelijk dat sprake was van een extra ondersteuningsbehoefte, maar het is onvoldoende helder geworden waar het gedrag precies uit voortvloeit en welke ondersteuning het meest passend is. Uit het dossier blijkt niet dat nader onderzoek is gedaan naar de oorzaken van het gedrag van [leerling] en naar de wijze waarop hij daarin het beste kan worden begeleid. Evenmin blijkt dat zijn ondersteuningsbehoefte is vastgelegd, gevolgd en geëvalueerd in een ontwikkelingsperspectief (hierna: opp). De enkele verwijzing naar het niet kunnen voorzien in zijn ondersteuningsbehoefte is onvoldoende. Niet is gebleken dat de ondersteuningsbehoefte van [leerling] volledig in kaart is gebracht en dat alle mogelijkheden zijn onderzocht en benut om hem binnen de school te ondersteunen, eventueel met aanvullende bekostiging vanuit het samenwerkingsverband (hierna: swv).

De zero tolerance-maatregel lijkt vooral gericht te zijn geweest op het stellen van grenzen en het verbinden van consequenties aan gedrag. Onduidelijk blijft welke begeleiding [leerling] daarna heeft gekregen om aan die verwachtingen te kunnen voldoen en daadwerkelijk tot gedragsverandering te komen. De school heeft te snel toegewerkt naar verwijdering, terwijl minder ingrijpende maatregelen nog onvoldoende zijn onderzocht. Onvoldoende blijkt dat is gekeken naar aanvullende afspraken, intensivering van de begeleiding, extra ondersteuning of een herstelgerichte aanpak. Bij de beoordeling van de incidenten had niet alleen naar het gedrag zelf mogen worden gekeken, maar ook naar de context waarin dat gedrag plaatsvond. Daarbij gaat het onder meer over de aanleiding, de interactie met medeleerlingen en het feit dat [leerling] in sommige situaties is uitgedaagd.

Hoewel wordt erkend dat gedrag dat de veiligheid raakt serieus moet worden genomen en dat dergelijk gedrag niet passend is, is niet gebleken dat verwijdering noodzakelijk was om de veiligheid op school te waarborgen. Verder is de belangenafweging die aan het voornemen tot verwijdering ten grondslag ligt, onvoldoende inzichtelijk en onvoldoende zorgvuldig. Het belang van [leerling] bij behoud van zijn onderwijsplek, continuïteit van onderwijs en verdere ontwikkeling is onvoldoende kenbaar meegewogen, terwijl niet is aangetoond dat verwijdering de meest passende en noodzakelijke maatregel was. Er bestaat nog steeds ruimte voor een passende oplossing binnen de school. Die kan worden gevonden in overleg en in een herstelgerichte benadering, waarbij betrokkenen onder begeleiding met elkaar in gesprek gaan over wat is voorgevallen, welke gevolgen dat heeft gehad en welke afspraken nodig zijn om het vertrouwen te herstellen.

Verweerster

Het voornemen tot verwijdering is terecht. [leerling] heeft gedurende langere tijd structureel ontwrichtend en grensoverschrijdend gedrag laten zien. Daarbij gaat het onder meer om onrust in de klas, het niet accepteren van gezag, het lastigvallen van medeleerlingen, fysiek geweld en ander gedrag dat de veiligheid en het onderwijsproces onder druk zet. Die zorgen staan niet op zichzelf, maar maken deel uit van een terugkerend patroon. [leerling] toont onvoldoende zelfinzicht en zelfreflectie, waardoor de kans op herhaling aanwezig blijft en de situatie op school onvoldoende beheersbaar is.

De school heeft gedurende langere tijd veel en voldoende ondersteuning ingezet, waaronder gesprekken, observaties, begeleiding, handelingsadviezen aan docenten, afstemming met betrokken medewerkers en het werken met complimentkaarten. Ondanks die inzet blijft het leereffect uit. Een OPDC-traject is daarom passend en noodzakelijk. Binnen dat traject kan [leerling] onderwijs blijven volgen met de voor hem bekende methodes, aangeleverd door school, terwijl tegelijk beter in kaart wordt gebracht welke ondersteuning hij nodig heeft en welke begeleiding het meest passend is. Wanneer verzoeker akkoord gaat met het OPDC-traject en het gedrag van [leerling] zich positief ontwikkelt, blijft terugkeer naar [school] mogelijk.

[leerling] blijft ingeschreven zolang het traject loopt en een definitieve verwijdering komt pas aan de orde als plaatsing elders noodzakelijk blijkt. [leerling] heeft recht op onderwijs, maar niet zonder meer op onderwijs op deze specifieke locatie. Daarom zet de school in op voortzetting van onderwijs in aangepaste vorm en op plaatsing op een plek waar zijn ondersteuningsbehoefte in kaart wordt gebracht.

De school heeft zorgvuldig toegewerkt naar het voornemen tot verwijdering. Eerst is begeleiding geboden en is een zero tolerance-maatregel opgelegd. Daarna volgde een schorsing en pas na een volgende overtreding is het voornemen tot verwijdering kenbaar gemaakt. Verzoeker bemoeilijkt het voor [leerling] noodzakelijke vervolgtraject doordat hij geen toestemming heeft gegeven voor plaatsing op het OPDC. Daardoor worden het onderzoek, de begeleiding en, als dat aan de orde zou zijn, de zoektocht naar een passende onderwijsplek bemoeilijkt. Wanneer verzoeker blijft weigeren om toestemming voor de plaatsing op het OPDC te geven, is een verwijdering onvermijdelijk. De school zal dan pas tot een definitieve verwijdering overgaan als een andere school bereid is gevonden om [leerling] toe te laten.

5. INBRENG SAMENWERKINGSVERBAND

Voorafgaand aan de zitting heeft het swv een schriftelijke reactie ingediend, die aan het dossier is toegevoegd. Het swv is gedurende het traject beschikbaar geweest om, vanuit zijn verantwoordelijkheid, mee te denken over mogelijke oplossingsrichtingen en vervolgstappen richting een passende onderwijsplek voor [leerling]. De betrokken consulent heeft in het proces echter slechts beperkt de gelegenheid gekregen om actief betrokken te zijn bij de gezamenlijke verkenning van beschikbare opties. Een passende oplossing vraagt om constructieve samenwerking tussen alle betrokken partijen, waaronder ouders, school en ondersteuningspartners, met openheid, gezamenlijke verantwoordelijkheid en de bereidheid om op basis van gedeelde informatiemogelijkheden te onderzoeken. Het swv beschikt dan ook niet over aanvullende informatie die van betekenis is voor de beoordeling van het geschil. Het swv spreekt tot slot de wens uit dat partijen, met het belang van [leerling] als uitgangspunt, gezamenlijk blijven werken aan een duurzame en passende oplossing.

6. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid bij verwijdering

Aan de Commissie kunnen geschillen worden voorgelegd die verband houden met de verwijdering van een leerling.¹ Voor wat de beoordeling van de bevoegdheid van de Commissie betreft, stelt zij een voornemen tot verwijdering hieraan gelijk. Het geschil heeft hierop

¹ Op grond van artikel 12.34 van de Wet op het voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020).

betrekking. Nu verder het verzoek tijdig is ingediend, is de Commissie bevoegd en is het verzoek ontvankelijk.

De beoordeling van de voorgenomen verwijdering

Juridisch kader

Overeenkomstig het gestelde in artikel 8.15 WVO 2020 vindt verwijdering van een leerling niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Formeel is nog geen sprake van definitieve verwijdering zodat slechts tot dit moment kan worden beoordeeld of verweester overeenkomstig de regels van passend onderwijs heeft gehandeld.

Een leerling kan worden verwijderd als de leerling door diens wangedrag een ernstige bedreiging vormt voor de orde, rust of veiligheid op de school.² Het verwijderen van een leerling moet als een uiterste maatregel worden beschouwd waarvoor een zorgvuldig afgewogen besluitvorming noodzakelijk is. Dit vergt maatwerk. Tevens moeten de belangen van alle betrokken partijen en de overige relevante omstandigheden worden meegewogen. Alleen op die wijze kan worden beoordeeld of een verwijderingsbeslissing evenredig en proportioneel is en daarmee of verweester in redelijkheid heeft kunnen besluiten tot de verwijdering van de leerling. Bij de toetsing van de evenredigheid van de bestreden beslissing kijkt de Commissie naar de geschiktheid van de maatregel en de noodzakelijkheid en de evenwichtigheid van de beslissing. Bij verwijdering van een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte toetst de Commissie mede of zorgvuldig onderzoek is verricht naar het ontwikkelingsperspectief van de leerling, de voor de school nog resterende begeleidingsmogelijkheden en de beschikbaarheid van een andere school die bereid is de leerling toe te laten.

Inhoudelijke beoordeling van het voornemen tot verwijdering

In de brief van 6 juli 2026 staat dat de aanleiding voor de voorgenomen verwijdering de langdurige zorgen rondom het functioneren van [leerling] binnen de schoolsetting is. Ook constateert de school dat deze onvoldoende in staat is gebleken tegemoet te komen aan [leerling]s onderwijs- en ondersteuningsbehoeften.

Uit het dossier en hetgeen ter zitting is overwogen, blijkt dat [leerling] herhaaldelijk uit de les is verwijderd, geschorst is geweest en betrokken was bij meerdere incidenten, waaronder een fysiek incident met een medeleerling, het uitschelden van een medeleerling en het stelen van een fatbiketasje van een medeleerling. Uit het dossier blijkt ook dat [leerling] op school moeite heeft met het accepteren van gezag. Hij is lastig corrigeerbaar. Het is volgens de Commissie verdedigbaar dat volgens verweester de orde, rust en veiligheid binnen de school door het gedrag van [leerling] in het geding kwamen. De school heeft geprobeerd het gedrag van

² Kamerstukken II, 2019/20, 35 297, nr. 3, p. 292

[leerling] op een positieve manier te beïnvloeden door het inzetten van verschillende ondersteuningsmaatregelen. Er hebben verschillende gesprekken met [leerling] en zijn ouders plaatsgevonden. Daarnaast zijn er lesobservaties uitgevoerd en is [leerling] begeleid door de begeleider passend onderwijs. Voor de docenten zijn concrete handelingsadviezen opgesteld en de schoolleiding heeft de voortgang gemonitord. Ook is gebruikgemaakt van complimentenkaarten, heeft afstemming plaatsgevonden met het sociaal team en is een zero-tolerance maatregel opgelegd. Tevens zijn een opp en een handelingsplan opgesteld. Het beoogde leereffect van de ingezette maatregelen is echter uitgebleven. Naar het oordeel van de Commissie heeft verweerder hiermee voldoende aannemelijk gemaakt dat niet lichtvaardig is toegewerkt naar een verwijderingsvoornemen.

Uit het dossier blijkt dat 23 juni 2025 een opp is opgesteld. Ter zitting is gebleken dat dit niet met ouders is geëvalueerd vanwege veel personele wisselingen en de vertrouwensbreuk die zich tussen ouders en de school heeft voorgedaan. De school heeft eerst willen inzetten op vertrouwensherstel. Verder is gebleken dat verweerder gedurende langere tijd heeft geprobeerd binnen de school passende ondersteuning te bieden, maar dat in januari en april 2026 is besproken dat de ingezette begeleiding onvoldoende effect had, dat [leerling] binnen de bestaande setting niet tot leren kwam en onvoldoende regie nam over zijn gedrag. Tegen die achtergrond heeft verweerder een OPDC-traject voorgesteld om de ondersteuningsbehoefte van [leerling] nader te onderzoeken en hem een meer gespecialiseerde vorm van begeleiding te bieden. De school heeft dit traject noodzakelijk geacht, juist omdat de al ingezette maatregelen niet tot voldoende verbetering hadden geleid en zij zich aan het einde van de mogelijkheden achtte. De school heeft na het uitblijven van de toestemming voor het OPDC-traject aan verzoeker voorgesteld [leerling] aan te melden voor het plaatsingsoverleg van het samenwerkingsverband. Verzoeker heeft hier niet mee willen instemmen. De Commissie is van oordeel dat verweerder zich onder deze omstandigheden in redelijkheid op het standpunt heeft mogen stellen dat de school aan het einde van haar mogelijkheden was gekomen.

Dat verzoeker geen instemming heeft willen verlenen aan de door de school voorgestelde vervolgstappen, kan de school naar het oordeel van de Commissie niet worden tegengeworpen. Van de school kan niet worden verlangd dat zij, wanneer beschikbare mogelijkheden voor begeleiding en plaatsing telkens door verzoeker worden afgewezen, onbeperkt naar alternatieven blijft zoeken. Tegen die achtergrond mocht de school uiteindelijk komen tot het voornemen om [leerling] te verwijderen. Het feit dat het opp niet met de ouders is geëvalueerd, maakt dit in de gegeven omstandigheden niet anders.

Alles overziend is de Commissie van mening dat verweerster in redelijkheid kon komen tot het voornemen om [leerling] van de school te verwijderen en zal de Commissie het verzoek ongegrond verklaren.

7. ADVIES

Op grond van bovenstaande overwegingen verklaart de Commissie het verzoek ongegrond.

Vastgesteld te Utrecht op 13 oktober 2026 door: mevrouw prof. dr. mr. R. van Schoonhoven, voorzitter, de heer H. Ait Oumghar en mevrouw drs. M. Hoeijmakers, leden, in aanwezigheid van mevrouw mr. I.I. Bosch, secretaris.

prof. dr. mr. R. van Schoonhoven
voorzitter

mr. I.I. Bosch
secretaris